

אמר ליה רבי יוחנן: אהנאי לך, הועלתי לך בכך דאקריבניך שקירבתי אותך תחת כנפי השכינה.

חלש דעתיה דרבי יוחנן. חלשה דעתו של רבי יוחנן על דבריו של ריש לקיש כלפיו.

חלש ריש לקיש. ריש לקיש חלה בגלל הקפידא של רבי יוחנן עליו.

אתאי אהתיה, קא בכיא. הגיעה אחותו של רבי יוחנן, שהיתה אשתו של ריש לקיש, ובכתה לפני אחיה שיתפלל על בעלה שיבריא מחוליו.

אמרה ליה: עשה בשביל בני!

אמר לה: [ירמיה מט יא] "עזבה יתומיך אני אחיה". כלומר אני אדאג לכל מחסורם.

אמרה ליה: עשה בשביל אלמנותי!

אמר לה: המשך הפסוק הוא "ואלמנותיך עלי תבטחו". שגם לך אני אדאג.

נח נפשיה דרבי שמעון בן לקיש ריש לקיש. נפטר מהקפידא של רבי יוחנן.

והוה קא מצטער רבי יוחנן בתריה טובא, רבי יוחנן התחרט על שגרם למותו של ריש לקיש, כי לא מצא תלמיד חשוב כמותו.

אמרו רבנן: מאן ליזיל ליתביה לדעתיה, מי ילך ליישב את דעתו של רבי יוחנן?

ניזיל ילך רבי אלעזר בן פדת, דמחדדין שמעתתיה, שהוא חריף.

רשות להכלימני ולהזכיר את היותי לסטים שהרי אסור לומר לבעל תשובה "זכור מעשיך הראשונים". אלא ודאי התכוונת לומר לי שבעבר הייתי פחות ערך ועתה נעשיתי רב וחשוב – "מאי אהנית לי" שהרי גם בעבר הייתי ראש וחשוב אצל הלסטים. ורבי יוחנן השיב לו שהועלתי לך שקרבתי אותך תחת כנפי השכינה. או שהשיב לו שרשות בידו להכלימו ולקנטרו שהרי רבו הוא שהכניסו תחת כנפי השכינה.

והמהרש"א מבאר שרבי יוחנן אמר לריש לקיש שעל ידי שהיית לסטים ראית שהצחצוח של החרב הוא גמר מלאכתו כי החרב נועד להפחיד את הנגזלים שלא יעמדו נגד הלסטים, וצחצוח החרב הוא דבר המבהיל ומפחיד. והשיב לו ריש לקיש שמאי אהנית לי בזה שאתה מודה לי על דברי משום שאני יודע בענין זה יותר ממך בגלל שהייתי לסטים. ואין בדבר כן אלא שכבר התם קרו לו רבי, וכמו שפירשו התוס' שמתחילה למד ריש לקיש תורה, ונזכרתי

עתה שאז קודם שנעשיתי לסטים גם כן למדתי כך שצחצוח החרב הוא גמר מלאכתו. ורבי יוחנן הבין דברי ריש לקיש כפשוטן ולכן חרה לו עליו וענשו. מהרש"א.

גם בעץ יוסף מבאר כעין זה שרבי יוחנן לא נתכוין לקנטר את ריש לקיש ולזכור לו את מעשיו הראשונים אלא אמר לבני הישיבה שבזה צודק ריש לקיש כי הוא בקי בזה יותר ממני. וריש לקיש היה סבור שרבי יוחנן מתכוין לקנטרו שלפי שהיה לסטים לכן הוא בקי באותן כלי אומנות של לסטים. ולכן אמר לרבי יוחנן מאי אהנית לי מלשון הונאה כלומר מדוע את אומר לי אונאת דברים שהרי התם רבי קרו לי הכא רבי קרו לי שגם שם היה לי כבוד כמו עכשיו ומה שחזרתי לא משום כבוד אלא לשם שמים ואם כן אסור לומר לי זכור מעשיך הראשונים. ורבי יוחנן הבין דבריו שאומר מה טובה והנאה עשית לי. לכן אמר לו שההנתי לך שקירבתי אותך תחת כנפי השכינה.